วัฏสงสาร ๓๑ ภูมิ

<u>อนาคามีโลกุตรภูมิ</u> (ภูมิพ้นโลก ชั้นที่ ๓) ผู้ถึงภูมินี้ได้ชื่อว่าพระอนาคามี จะไม่กลับมาเกิดในกามภูมิอีก แบ่งเป็น ๕ ประเภท คือ ๑.อันตราปรินิพพายี สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ปรินิพพานภายในอายุครึ่งแรกของสุทธาวาสภูมิพรหมโลกที่สถิตอยู่ ๒.อุปหัจจปรินิพพายี สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ปรินิพพานภายในอายุครึ่งหลังของสุทธาวาสภูมิพรหมโลกที่สถิตอยู่ ๓.อสังขารปรินิพพายี สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ปรินิพพานในพรหมโลกที่สถิตอยู่ โดยสะดวกสบายไม่ต้องใช้ความเพียรมาก ๔.สสังขารปรินิพพายี สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ปรินิพพานในพรหมโลกโดยต้องพยายามอย่างแรงกล้า ๕.อุทธังโสตอกนิฏฐคามี ไปเกิดในสุทธาวาสพรหมโลกชั้นต่ำที่สุด (อวิหาสุทธาวาสพรหมโลก) แล้วจึงจุติไปเกิดชั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ คือ อวิหา อตัปปา สุทัสสา สุทัสสี แล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ปรินิพพานในอกนิฏฐพรหมโลก

<u>โสดาบันโลกุตรภูมิ</u> (ภูมิพ้นโลก ชั้นที่ ๑) ผู้ถึงภูมินี้ได้ชื่อว่าพระอริยบุคคลโสดาบัน แบ่งเป็น
๑.เอกพิชีโสดาบัน จะเกิดอีกชาติเดียว แล้วก็บรรลุพระอรหันตผล ปรินิพพาน
๒.โกลังโกลโสดาบัน จะเกิดอีก ๒-๖ ชาติ เป็นอย่างมาก แล้วก็บรรลุพระอรหันตผล ปรินิพพาน
๓.สัตตักขัตตุปรมโสดาบัน จะเกิดอย่างมากอีกไม่เกิน ๗ ชาติ แล้วก็บรรลุพระอรหันตผล ปรินิพพาน

<u>อรหัตโลกุตรภูมิ</u> (ภูมิพ้นโลก ชั้นสูงสุด) มี ๒ ประเภท ๑.เจโตวิมุตติ เป็นผู้ปฏิบัติสมถกรรมฐานได้ฌานก่อน แล้วเจริญวิปัสสนากรรมฐานต่อจนสำเร็จพระอรหันต์ หรือ ผู้ที่ปฏิบัติเฉพาะวิปัสสนากรรมฐาน เมื่อได้มรรคผลนั้นพร้อมกับได้วิชชา ๓ อภิญญา๖ สามารถแสดงฤทธิ์ได้ ๒.ปัญญาวิมุตติ สำเร็จอรหันต์ด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานล้วนๆ ไม่ได้บำเพ็ญสมถกรรมฐานมาก่อนเลย เรียกว่า สุกขวิปัสสกพระอรหันต์ คือ ผู้ปฏิบัติทำให้ฌานแห้งแล้ง ผู้ถึงภูมินี้เป็นผู้ที่สมควรแก่การบูชาของเหล่าเทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายเพราะ สิ้นกิเลสโดยตัดสังโยชน์ ๑๐ ประการได้ สามารถเข้าอรหัตผลสมาบัติ เสวยอารมณ์พระนิพพานได้ตามปรารถนา และไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร เมื่อถึงอายุขัยก็ดับขันธ์ปรินิพพาน

<u>สกทาคามีโลกุตรภูมิ</u> (ภูมิพ้นโลก ชั้นที่ ๒) ผู้ถึงภูมินี้ได้ชื่อว่าพระอริยบุคคลสกทาคามี ซึ่งจะเกิดอีกเพียงชาติเดียว แบ่งเป็น ๕ ประเภท คือ ๑.ผู้ถึงภูมินี้ในมนุษยโลก และบรรลุพระอรหัตผลในมนุษยโลก ๒.ผู้ถึงภูมินี้ในมนุษยโลกแล้วไปบรรลุพระอรหัตผลในเทวโลก ๓.ผู้ถึงภูมินี้ในเทวโลก และบรรลุพระอรหัตผลในเทวโลก ๔.ผู้ถึงภูมินี้ในเทวโลกแล้วบรรลุพระอรหัตผลในมนุษยโลก ๕.ผู้ถึงภูมินี้ในมนุษยโลกแล้วจุติไปเกิดในเทวโลกแล้วกลับมาบรรลุพระอรหัตผลในมนุษยโลก

โลกเบื้องสูง

ปฐมฌานภูมิ ๓ ทุติยฌานภูมิ ๓ ตติยฌานภูมิ ๓ และพรหมภูมิตั้งแต่ชั้นที่ ๑๐-๒๐ (แต่ละชั้นห่างกันประมาณ ๕,๕๐๘,๐๐๐ โยชน์)

อรูปพรหม ๔ — รูปพรหม ๑๖ — สุทธาวาสภูมิ ๕ ชั้น

อสงไขยปี = เลข ๑ ตามด้วยเลข ๐ อีก ๑๔๐ ตัว
๑ รอบอสงไขยปี = ๑ อันตรกัป

ปฐมฌานภูมิ ๓ คือ ๑ ๒ ๓ ทุติยฌานภูมิ ๓ คือ ๔ ๕ ๖
ตติยฌานภูมิ ๓ คือ ๗ ๘ ๙ จตุตถฌานภูมิ ๗ คือ ๑๐-๑๖

๑๙ <u>อากิญจัญญายตนภูมิ</u> พรมโลก ชั้นที่ ๑๙ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากญาณที่อาศัยนัตถิภาวบัญญัติเป็นอารมณ์ อรูปพรหม อายุ ๖๐,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> โยคีฤาษี ผู้ได้วิญญาณัญจายตนฌาน และสำเร็จอากิญจัญญายตนฌาน

๒๐ <u>เนวสัญญานาสัญญายตนภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๒๐ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากญาณที่อาศัยความประณีตเป็นอย่างยิ่ง มีสัญญาก็ไม่ใช่ ไม่มีสัญญาก็ไม่ใช่ อรูปพรหม อายุ ๘๔,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> โยคีฤาษี ผู้ได้อากิญจัญญายตนฌาน และสำเร็จเนวสัญญานาสัญญายตนฌาน

๑๗ <u>อากาสานัญจายตนภูมิ</u> พรมโลก ชั้นที่ ๑๗ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากญาณที่อาศัยอากาสบัญญัติซึ่งไม่มีที่สุดเป็นอารมณ์ อรูปพรหม อายุ ๒๐,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> โยคีฤาษี ผู้ได้จตุตถฌานแล้ว และสำเร็จอากาสานัญจายตนฌาน

๑๘ <u>วิญญาณัญจายตนภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๑๘ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากฌานที่อาศัยวิญญาณอันไม่มีที่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ อรูปพรพม อายุ ๔๐,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> โยคีฤาษีผู้ได้อากาสานัญจายตนฌานและสำเร็จวิญญาณัญจายตนฌาน

๑๕ <u>สุทัสสีสุทธาวาสภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๑๕ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้มีความเห็นอย่างแจ่มใสมากกว่า พระพรหมอนาคามี อายุ ๘,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคล โดยมีสมาธินทรีย์แก่กล้า

๑๖ <u>อกนิฏฐาสุทธาวาสภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๑๖ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้ทรงคุณวิเศษโดยไม่มีความเป็นรองกัน พระพรหมอนาคามี อายุ ๑๖,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌาน และ เจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคล โดยมีปัญญินทรีย์แก่กล้า

๑๓ <u>อตัปปาสุทธาวาสภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๑๓ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้ไม่มีความเดือดร้อน พระพรหมอนาคามี อายุ ๒,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคล โดยมีวิริยินทรีย์แก่กล้า

๑๔ <u>สุทัสสาสุทธาวาสภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๑๔ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้มีความเห็นอย่างแจ่มใส พระพรหมอนาคามี อายุ ๔,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌานและเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลโดยมีสตินทรีย์แก่กล้า

๑๑ <u>อสัญญสัตตาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๑๑ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้ไม่มีสัญญา (พรหมลูกฟัก) อายุ ๕๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌาน และเป็นผู้มีสัญญาวิราคภาวนา

๑๒ <u>อวิหาสุทธาวาสภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๑๒ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้ไม่เสื่อมคลายในสมบัติของตน พระพรหมอนาคามี อายุ ๑,๐๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาได้จตุตถฌานและเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลโดยมีสัทธินทรีย์แก่กล้า

๙ <u>สุภกิณหาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๙ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสง่าสวยงามแห่งรัศมีที่ออกสลับปะปนไปอยู่เสมอตลอดสรีระกาย พระพรหม อายุ ๖๔ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้ที่จะมาอุบัติบังเกิดในชั้นนี้ได้ ต้องสำเร็จตติยฌานได้อย่างประณีต

๑๐ <u>เวหัปผลาภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๑๐ ภูมิอันเป็นที่อยู่อแห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้ได้รับผลแห่งฌานกุศลอย่างไพบูลย์ พระพรหม อายุ ๕๐๐ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จจตุตถฌาน

๗ <u>ปริตตสุภาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๗ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสง่าสวยงามแห่งรัศมีเป็นส่วนน้อย พระพรหม อายุ ๑๖ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้ที่จะมาอุบัติบังเกิดในชั้นนี้ได้ต้องสำเร็จตติยฌานได้อย่างสามัญ

๘ <u>อัปปมาณสุภาภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๘ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสวยงามแห่งรัศมีมากมายไม่มีประมาณ พระพรหม อายุ ๓๒ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้ที่จะมาบังเกิดในชั้นนี้ได้ ต้องสำเร็จตติยฌานได้อย่างปานกลาง

๕ <u>อัปปมาณาภาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๕ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีรัศมีรุ่งเรืองมากมายหาประมาณมิได้ พระพรหม อายุ ๔ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จทุติยฌานได้อย่างปานกลาง

๖ <u>อาภัสสราภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๖ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีประกายรุ่งโรจน์แห่งรัศมีนานาแสง พระพรหม อายุ ๘ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จทุติยฌานได้อย่างประณีต

๓ <u>มหาพรหมาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๓ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลาย พระพรหม อายุ ๑ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จปฐมฌานได้อย่างประณีต

๔ <u>ปริตตาภาภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๔ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีรัศมีน้อยกว่าพระพรหมที่มีศักดิ์สูงกว่าตน พระพรหม อายุ ๒ มหากัป <u>บุพกรรม</u> ผู้ที่จะมาบังเกิดในชั้นนี้ได้ ต้องสำเร็จทุติยฌานได้อย่างสามัญ

๑ <u>พรหมปาริสัชชาภูมิ</u> พรหมโลก ชั้นที่ ๑ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหม ผู้เป็นบริษัทท้าวมหาพรหม พระพรหม อายุ ๒๑ อันตรกัปเศษ <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จปฐมฌานได้อย่างสามัญ

๒ <u>พรหมปุโรหิตาภูมิ</u> พรหมโลกชั้นที่ ๒ ภูมิอันเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้ทรงฐานะอันประเสริฐคือเป็นปุโรหิตของท่านมหาพรหม พระพรหม อายุ ๓๒ อันตรกัป <u>บุพกรรม</u> ผู้เจริญสมถภาวนาสำเร็จได้ปฐมฌานอย่างปานกลาง

โลกเบื้องกลาง สุคติภูมิ ๗ ชั้น

เทวภูมิ ๖ กับโลกมนุษย์ ๑ (แต่ละชั้นห่างกันประมาณ ๔๒,๐๐๐ โยชน์)

เทวภูมิ

๕ นิมมานรตีเทวภูมิ (สวรรค์ ชั้นที่ ๕) เป็นที่สถิตของปวงเทพเจ้าผู้มีความยินดีเพลิดเพลินในกามคุณารมณ์ที่เนรมิตขึ้นตามความพอใจของตนเอง โดยมีเทพเจ้ามเหศักดิ์ ทรงนามว่า สมเด็จท้าวสุนิมมิตเทวาธิราชเป็นอธิบดีผู้ปกครอง ภายในนิมมานรตีเทพนคร มีปราสาทเงิน ปราสาททอง และปราสาทแก้ว ทั้งมีกำแพงแก้ว กำแพงทอง อันเป็นของทิพย์ เป็นวิมานที่อยู่ของเหล่าเทวดา พื้นภูมิภาคมีสภาวะเป็นทองราบเรียบเสมอกัน มีสระโบกขรณี และ สวนอุทยานอันเป็นทิพย์ เทพยดาทั้งหลายในสวรรค์ชั้นนี้มีรูปทรงสวยงามน่าดูยิ่งกว่าชาวสวรรค์ชั้นที่ต่ำกว่าทั้งหลาย มีกายทิพย์ ซึ่งมีรัศมีรุ่งเรืองเป็นยิ่งนัก หากเกิดความปรารถนาจะเสวยสุขด้วยกามคุณารมณ์สิ่งใด ย่อมเนรมิตเอาได้ตามความพอใจชอบใจแห่งตนทุกสิ่งทุกประการ ไม่มีความขัดข้องและเดือดเนื้อร้อนใจในกรณีใดๆเลย ทวยเทพในชั้นนี้มีความปรองดอง รักใคร่และได้รับความสุขสำราญชื่นบานถ้วนหน้า ทางไปสวรรค์ชั้นนิมมานรดี ต้องเป็นผู้ที่เพียรบริจาคทานอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีจิตใจบริสุทธิ์ รักษาศีลมิขาดตกบกพร่อง และเป็นผู้ที่อุตส่าห์ก่อสร้างกองบุญกุศลให้ยิ่งใหญ่ อบรมจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่ให้สกปรกลามกมีมลทิน มีใจสมบูรณ์ด้วยศีล ผู้ที่ทำทานโดยไม่คิดว่าเราหุงหากิน แต่สมณพราหมณ์เหล่านั้น ไม่ได้หุงหากิน เราจะไม่ให้ทานก็ไม่บังควรอย่างยิ่ง แต่ได้คิดว่าจะให้ทานเหมือนอย่างฤาษีทั้งหลายที่ได้กระทำมาในอดีต

๖ ปรนิมมิตวสวัตตีเทวภูมิ (สวรรค์ ชั้นที่ ๖) สวรรค์ชั้นสูงสุดของแดนสุขาวดี ตั้งอยู่ในอากาศ เทวดาในชั้นนี้ทั้งที่เป็นเทพบุตรและเทพธิดา เวลาใดที่ปรารถนาจะเสวยในกามคุณก็มีเทวดาที่รู้ใจเนรมิตให้ เมื่อได้เสวยกามคุณสมความปรารถนาแล้วสิ่งที่เนรมิตมาก็จะสิ้นไป เทวดาในชั้นนี้จึงไม่มีคู่ครองประจำเหมือนเทวดาในสวรรค์ชั้นอื่นๆ วิมาน ทิพยสมบัติ และร่างกาย ของเทวภูมิชั้นนี้มีความสวยงามประณีตมากกว่าเทวดาในชั้นนิมมานรตี มีอายุยาวกว่าประมาณ ๔ เท่า ถือว่าเป็นยอดภูมิคือภูมิที่สูงสุดในเทวภูมิ ทั้ง ๖ ชั้น การปกครองจะแตกต่างจากเทวภูมิอื่นคือแบ่งเป็น ๒ แดน มีเขตแดนกั้นระหว่างกลางต่างคนต่างอยู่ คือแดนเทพยดา มีสมเด็จพระปรนิมมิตเทวราชทรงเป็นพระเทวาธิราชปกครอง และแดนมารมีท้าวปรนิมมิตวสวัตตีมาราธิราชปกครอง โดยที่อำนาจการปกครองมิได้อยู่แต่เฉพาะเทวดาที่อยู่ในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตตีภูมิเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจปกครองทั่วไปถึงสวรรค์ชั้นต่ำลงมาอีก ๕ ชั้นด้วย เวลา ๑ วันในสวรรค์ชั้นนี้ = ๑,๖๐๐ ปีในโลกมนุษย์ ทางไปสวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัตตี ผู้ที่อุตส่าห์ก่อสร้างกองการกุศลให้ยิ่งใหญ่ อบรมจิตใจให้สูงส่งด้วยคุณธรรม บำเพ็ญทานและรักษาศีลอย่างจริงจังด้วยศรัทธาอย่างยิ่งยวดและถูกต้อง ผลวิบากแห่งทานและศีลอันสูงยิ่งเท่านั้นจึงจะบันดาลให้ไปอุบัติในสวรรค์ชั้นนี้ได้ ผู้ที่ทำทานโดยไม่หวังผลในทาน ไม่มีจิตผูกพันในผลแห่งทาน และไม่ได้คิดว่าทำทานตามฤาษีในอดีตที่เคยทำมา แต่คิดว่าทำทานเพื่อให้จิตเกิดความปลาบปลื้มปีติในบุญที่ทำ

๓ ยามาภูมิ (สวรรค์ ชั้นที่ ๓) อยู่ในอากาศ มีความสวยงามและประณีตกว่าสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ พรั่งพร้อมด้วยความสุขอันเป็นทิพย์บนทิพย์วิมาน ปราศจากความยากลำบากใดๆ พระสยามเทวธิราช หรือเรียกว่า พระสุยามะ หรือ ท้าวสุยามะเทวราช ผู้มีอายุยืนถึง ๒,๐๐๐ ปีทิพย์เป็นผู้ปกครอง เทวดาทั้งหลายที่อยู่ในชั้นนี้ เรียกว่า ยามา หรือ ยามะ เป็นจำพวกอากาสัฏฐเทวดาและเทวดาที่อยู่ในภูมิสูงขึ้นไปกว่าชั้นนี้ก็ล้วนแต่เป็นอากาสัฏฐเทวดาทั้งสิ้น เทวดาในชั้นนี้ล้วนเป็นผู้มีบุญมาก หน้าตางดงามรุ่งเรืองนัก มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างผาสุกเสวยสมบัติอันเป็นทิพย์ตามสมควรแก่อัตภาพ ทิพย์วิมานเป็นปราสาทเงิน ปราสาททอง ปราศจากแสงพระอาทิตย์และพระจันทร์ เพราะอยู่สูงกว่าพระอาทิตย์ และ พระจันทร์ มากมายนัก มีความสว่างอันเกิดจากรัศมีแห่งแก้ว และรัศมีจากกายของเหล่าเทวดาทั้งหลาย ถ้าดอกไม้บานก็จะเป็นกลางวัน ดอกไม้หุบจะเป็นกลางคืน เวลา ๑ วันในสวรรค์ชั้นยามาเท่ากับ ๒๐๐ ปีในโลกมนุษย์ ทางไปสวรรค์ชั้นยามา ต้องพยายามสร้างบุญ ต้องเป็นผู้หนักแน่นในการบำเพ็ญบุญ ผู้ที่ทำทานโดยไม่คิดว่าเป็นการทำดี แต่คิดว่าบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ได้เคยทำบุญทำทานมาโดยตลอด เราก็ควรได้ทำตามประเพณีที่ท่านเคยทำมา

๔ ดุสิตาภูมิ (สวรรค์ ชั้นที่ ๔) ตั้งอยู่กลางนภากาศเป็นแดนสุขาวดีที่สถิตแห่งปวงเทวดาชาวฟ้าที่ประเสริฐกว่าเทวดาในภูมิอื่นๆ ผู้ไม่มีความทุกข์ ปราศจากความร้อนใจ มีแต่ความยินดีและความแช่มชื่นเป็นนิจ สวรรค์ชั้นนี้มีสมเด็จพระสันดุสิตเทวาธิราชทรงดำรงตำแหน่งเป็นเทวาธิบดี เวลา ๑ วันในสวรรค์ชั้นนี้ = ๔๐๐ ปีในโลกมนุษย์ มีปราสาทวิมานอยู่ ๓ ชนิด -รัตนวิมานคือวิมานแก้ว -สุวรรณวิมานคือวิมานทอง -รชตวิมานคือวิมานเงิน แต่ละวิมานเป็นปราสาททิพย์ที่สวยงามยิ่งกว่าวิมานในสวรรค์ชั้นยามาภูมิ เทวสถานชั้นนี้มีสระโบกขรณีและสวนขวัญอุทยานทิพย์มากมาย ปวงเทพเจ้าแต่ละองค์มีจิตใจรู้บุญรู้ธรรม มีจิตยินดีต่อการฟังพระสัทธรรมเทศนายิ่งนัก ทุกวันธรรมสวนะจะมีเทวสันติบาตประชุมฟังธรรมกันอยู่เสมอ โดยมีสมเด็จพระสันดุสิตเทวาธิราชผู้ทรงเป็นพหูสูต ผู้รู้ธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นอันมากดำรงตำแหน่งเป็นเทพยสภาบดี อีกทั้งสมเด็จพระศรีอริยะเมตไตรยก็สถิตอยู่สวรรค์ชั้นนี้และมักได้รับอาราธนาให้เป็นองค์แสดงธรรมโปรดเหล่าเทพอยู่เสมอ ทางไปสวรรค์ชั้นดุสิต ผู้ที่สร้างบุญกุศล ชอบฟังพระธรรมเทศนาให้ทาน โดยไม่คิดว่าทำตามบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เคยทำมาจนเป็นประเพณีแต่ให้ทานโดยคิดว่าเราหุงหากิน สมณพราหมณ์เหล่านั้นไม่ได้หุงหากิน ถ้าเราไม่ให้ทานก็เป็นสิ่งไม่ควรอย่างยิ่ง

๑ จาตุมหาราชิกา (สวรรค์ ชั้น ที่ ๑) อยู่เหนือโลกมนุษย์ขึ้นไป ๔๖,๐๐๐ โยชน์ เป็นแดนสุขาวดี มีเทวราชผู้ยิ่งใหญ่ ๔ พระองค์ทรงเป็นผู้ปกครองดูแล จึงได้ชื่อว่า จาตุมหาราชิกาเทวภูมิ คือ ภูมิเป็นที่อยู่แห่งทวยเทพ มีท้าวจาตุมหาราช ๔ พระองค์ปกครองคือ <u>๑ ท้าวท้าวธตรัฏฐะ</u> เป็นผู้ปกครองคันธัพพเทวดา <u>๒ ท้าววิรุฬหกะ</u> เป็นผู้ปกครอบกุมภัณฑ์เทวดา <u>๓ ท้าววิรูปักขะ</u> เป็นผู้ปกครองนาคเทวดา <u>๔ ท้าวกุเวร</u> หรือ ท้าวเวสสุวรรณ เป็นผู้ปกครองยักขเทวดา สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา มีเมืองใหญ่เป็นเทพนครอยู่ถึง ๔ เทพนคร แต่ละเทพนครมีป้อมปราการ กำแพงทองทิพย์เหลืองอร่ามงามนัก ประดับประดาไปด้วยสัตตรัตนะแก้ว ๗ ประการ ภายในเทพนครอันกว้างใหญ่ไพศาลนั้น มีปราสาทแก้ว ซึ่งเป็นวิมานที่อยู่ของเทพยดาชาวฟ้าทั้งหลายตั้งเรียงรายอยู่มากมาย นอกจากนี้ ยังมีสระโบกขรณี ซึ่งมีน้ำใสยิ่งกว่าแก้วเต็มไปด้วยดอกบัวนานาชนิด ส่งกลิ่นทิพย์หอมตลบอบอวลไปทั่วบริเวณ มีดอกไม้นานาพรรณ สีสันวิจิตรตระการตา และมีรุขชาติต้นไม้สวรรค์ซึ่งมีผลอันโอชายิ่ง มิ่งไม้ในสวงสวรรค์ มีดอกมีผลเป็นทิพย์ปรากฏให้เหล่าชาวสวรรค์ได้ชื่นชมตลอดกาลไม่มีวันร่วงโรยและหมดไปเลย เส้นทางไปสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา เมื่อเป็นมนุษย์ชอบทำความดี สันโดษ ยินดีแต่ของๆตน ชักชวนให้ผู้อื่นประกอบการกุศล ชอบให้ทานและหวังผลบุญแห่งการให้ทานนั้น มุ่งการสั่งสมให้ทาน ด้วยคิดว่า เราตายไปแล้วจักได้เสวยผลแห่งทานนั้น และเป็นผู้มีศีล

๒ ดาวดึงส์ หรือ ดาวดึงสา (สวรรค์ ชั้นที่ ๒) อยู่เหนือจาตุมหาราชิกา ๔๖,๐๐๐ โยชน์ เป็นที่เกิดของบุคคล ๓๓ คน มีมาฆมานพเป็นหัวหน้า เมื่อตายแล้วก็ได้ไปเกิดเป็นพระอินทร์ พร้อมบริวารอีก ๓๒ ดาวดึงส์ภูมิเป็นมหานครใหญ่เหนือเขาสิเนรุราชบรรพต ปรางค์ ปราสาท ล้วนเป็นแก้วอันเป็นทิพย์ เทวนครรอบล้อมด้วยปราการกำแพงแก้วทิพย์ มีประตูกำแพงแก้วถึง ๑,๐๐๐ ประตู เมื่อประตูเปิดแต่ละครั้งเสียงดังไพเราะยิ่งนัก กลางพระนครมีปราสาทพิมานอันมีชื่อคือ ไพชยนตปราสาทพิมาน รูปทรงสูงประดับด้วยแก้ว ๗ ประการ งามสุดจะพรรณนา เป็นที่ประทับแห่งสมเด็จพระอมรินทราธิราช เวลา ๑ วัน = ๑๐๐ ปีในโลกมนุษย์ เทวดามี ๒ จำพวก - ภุมมัฏฐเทวดาอยู่บนพื้นดิน ได้แก่ พระอินทร์และเทวดาผู้ใหญ่ ๓๒ องค์ พร้อมทั้งบริวาร และเทวอสุรา ๕ จำพวกที่อยู่ใต้เขาสิเนรุ - อากาสัฏฐเทวดา เทวดาที่มีวิมานลอยไปในกลางอากาศ เทวดาล้วนแต่เสวยทิพยสมบัติจากผลบุญที่ได้กระทำไว้ เทพบุตรจะมีวัย ๒๐ ปี ส่วนเทพธิดามีวัย ๑๖ ปี ไม่มีการแก่ เจ็บ ตาย มีแต่ความสวยงามเป็นหนุ่มเป็นสาวตลอดไป เทพบุตรองค์หนึ่งอาจจะมีนางฟ้า เป็นบาทบริจาริกา(ภรรยา) ๕๐๐-๑,๐๐๐ หรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับบุญบารมีที่ได้ทำไว้ สถานที่สำคัญ -ศาลาสุธรรมาเทวสภาสถานที่ฟังธรรมในเทวโลก -ต้นปาริชาต(กัลปพฤกษ์) อยู่ในอุทยานทิพย์ปุณฑริกวัน ๑๐๐ ปีถึงจะออกดอกครั้งหนึ่ง -บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์ แท่นศิลาแก้ว สีแดงดังดอกชบา อ่อนนุ่มดังฟูก -อุทยานทิพย์ มีชื่อ ๔ แห่ง ได้แก่ นันทวันอุทยาน จิตรลดาวันอุทยานทิพย์ มิสกวันอุทยานทิพย์ ปารุสกวันอุทยานทิพย์ ทางไปสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ทำบุญกุศล เป็นคนดีมีศีลธรรม ไม่ทำกรรมอันหยาบช้าลามก ทำทานโดยไม่หวังผลบุญหรือผลแห่งทานที่ได้ทำไปนั้น ไม่ได้ให้ทานด้วยความคิดว่า “ตายแล้วเราจักได้เสวยผลทานนี้” แต่ให้ทานด้วยความคิดว่า “การให้ทานเป็นการกระทำดี”

โลกมนุษย์

ปัจจุบัน ท่านอยู่ที่นี่
โลกมนุษย์
ไปที่ใด ท่านคือผู้เลือก?
อายุมนุษย์สมัยพระพุทธองค์ ๑๐๐ ปี
อายุมนุษย์ในปัจจุบัน ๗๕ ปี

มนุษยภูมิ เป็นที่อาศัยของสัตว์ที่มีใจสูงในเชิงกล้าหาญที่จะประกอบกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นกุศลกรรมและอกุศลกรรม แบ่งเป็น ๔ จำพวก คือ <u>๑ ผู้มืดมาแล้วมืดไป</u> บุคคลที่เกิดในตระกูลอันต่ำ ยากจน ขัดสน ลำบาก ฝืดเคืองอย่างมากในการหาเลี้ยงชีพ มีปัจจัย ๔ อย่างหยาบ เช่น มีอาหารและน้ำน้อย มีเครื่องนุ่งห่มเก่า ร่างกายมอซอ หม่นหมอง หรือมีร่างกายไม่สมประกอบ บ้าใบ้ บอด หนวก หาที่นอน ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ไม่ใคร่ได้ และเขากลับประพฤติทุจริตทางกาย วาจา ใจ เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงทุคติอบาย <u>๒ ผู้ที่มืดมาแล้วสว่างไป</u> บุคคลที่เกิดในตระกูลต่ำ ผิวพรรณหยาบ ฯลฯ แต่เขาเป็นคนมีศรัทธา ไม่มีความตระหนี่ เป็นคนมีความดำริประเสริฐ มีใจไม่ฟุ้งซ่าน ย่อมให้ทาน ย่อมลุกรับสมณะชีพราหมณ์ หรือวณิพกอื่นๆ ย่อมสำเหนียกในกริยามารยาทเรียบร้อย ไม่ห้ามคนที่กำลังจะให้ทาน เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ <u>๓ ผู้สว่างมาแล้วมืดไป</u> เป็นบุคคลผู้อุบัติเกิดในตระกูลสูง เป็นคนมั่งคั่งมั่งมี มีโภคสมบัติมาก เป็นผู้มีปัจจัย ๔ อันประณีต ทั้งเป็นคนที่มีรูปร่างสมส่วน สะสวย งดงาม ผิวพรรณดูน่าชมแต่กลับเป็นคนไม่มีศรัทธา ตระหนี่ ไม่มีความเอื้อเฟื้อกรุณาอาทร มีใจหยาบช้า มักขึ้งโกรธ ย่อมด่าย่อมบรภาษบุคคลต่างๆ ไม่เว้นแม้กระทั่งบิดามารดา สมณชีพราหมณ์ ย่อมห้ามคนที่กำลังให้โภชนาการแก่คนที่รอ เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงทุคติอบาย <u>๔ ผู้สว่างมาแล้วสว่างไป</u> เป็นบุคคลที่อุบัติเกิดในตระกูลสูง มีผิวพรรณงามและเขาย่อมประพฤติสุจริตทางกาย วาจา ใจ เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ บุพกรรม กรรมของมนุษย์ที่ทำในกาลก่อนส่งผลให้ปฏิปทาต่างกัน เช่น บางคนเป็นคนดี บางคนบ้า บางคนรวย บางคนจน บางคนมีปัญญา บางคนเขลา ฯลฯ เพราะเหตุปัจจัยต่างๆ อาทิ <u>ปฏิปทาให้มีอายุสั้น</u> เพราะเป็นคนเหี้ยมโหดดุร้าย มักคร่าชีวิตสัตว์ <u>ปฏิปทาให้มีอายุยืน</u> เป็นผู้เว้นขาดจากการทำชีวิตสัตว์ให้ตกล่วงไป มีความละอาย เอ็นดูอนุเคราะห์ด้วยความเกื้อกูลสรรพสัตว์และภูตอยู่

<u>ปฏิปทามีโรคมาก</u> เป็นผู้มีปกติเบียดเบียนสัตว์ด้วยมือ ท่อนไม้ ก้อนดิน ก้อนหิน หรือศาสตราวุธต่างๆ <u>ปฏิปทามีโรคน้อย</u> ไม่เบียดเบียนสัตว์ด้วยมือ หรือศาสตราวุธต่างๆ มีมีด ขวาน ดาบ ปืน เป็นต้น <u>ปฏิปทาให้มีผิวพรรณทราม</u> เป็นคนมักโกรธ มากไปด้วยความแค้นเคือง ถูกเขาว่าเล็กน้อยก็ขัดใจโกรธเคือง พยาบาทมาดร้าย ทำความโกรธความร้ายและความขึ้งเคียดให้ปรากฏ <u>ปฏิปทาให้มีผิวพรรณงาม</u> เป็นคนไม่มักโกรธ ไม่พยาบาท ไม่มาดร้าย ไม่ทำความโกรธความร้ายและความขึ้งเคียดให้ปรากฏ <u>ปฏิปทาให้เป็นคนมีศักดาน้อย</u> คือเป็นคนมีใจริษยา มุ่งร้าย ผูกใจในการอิจฉาริษยาในลาภสักการะ ความเคารพ ความนับถือ การไหว้และการบูชาของคนอื่น <u>ปฏิปทาให้เป็นคนมีศักดามาก</u> เป็นคนไม่มีใจริษยา ไม่มุ่งร้าย ยินดีด้วยในลาภสักการะ ความเคารพ ความนับถือ การไหว้และการบูชาของคนอื่น <u>ปฏิปทาให้มีโภคะน้อย</u> เป็นผู้ไม่ให้ข้าว น้ำ ผ้า บ้าน ที่นอนที่อาศัย เป็นต้น <u>ปฏิปทาให้มีโภคะมาก</u> ชอบให้ทานมีอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ของหอม ที่นอนที่อาศัย เครื่องตามประทีปแก่สมณะหรือชีพราหมณ์ เป็นต้น <u>ปฏิปทาให้เกิดในตระกูลต่ำ</u> เป็นคนกระด้าง เย่อหยิ่ง ไม่กราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ ไม่ลุกรับคนที่ควรลุกรับ ไม่ให้อาสนะแก่คนที่ควรให้ ไม่ให้ทางแก่คนที่ควรให้ทาง เป็นต้น <u>ปฏิปทาให้เกิดในตระกูลสูง</u> เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน วจีไพเราะ สงเคราะห์เอื้อเฟื้อ รู้จักยืนเคารพ ยืนรับ ยืนคำนับ ผู้เฒ่า ผู้ใหญ่ สักการะแก่คนที่ควรสักการะ เคารพคนที่ควรเคารพ นับถือคนที่ควรนับถือ บูชาคนที่ควรบูชา เป็นต้น <u>ปฏิปทาทำให้มีปัญญาทราม</u> คือเป็นผู้ไม่เคยเข้าไปหาบัณฑิต สมณะหรือชีพราหมณ์แล้วสอบถามว่า อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล อะไรไม่เป็นกุศล อะไรมีโทษ อะไรไม่มีโทษ อะไรเมื่อทำลงไปแล้วย่อมเป็นไปเพื่อความไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความทุกข์สิ้นกาลนาน อะไรเมื่อทำไปแล้วย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขสิ้นกาลนาน ดังนี้

โลกเบื้องต่ำ อบายภูมิ ๔ ชั้น

อบายภูมิ ๔ ได้แก่ นรก เปรต อสุรกาย เดรัจฉาน

เดรัจฉาน — เปรต — อสุรกาย

ดิรัจฉานภูมิ (โลกเดรัจฉานอยู่ในโลกมนุษย์) โลกของสัตว์ที่มีความยินดีในเหตุ ๓ ประการ คือ การกิน การนอน การสืบพันธุ์ แบ่งเป็น ๔ ประเภทคือ <u>อปทติรัจฉาน</u> (ไม่มีเท้าไม่มีขา) เช่น งู ปลา ไส้เดือน ฯลฯ <u>ทวิปทติรัจฉาน</u> (มี ๒ ขา) เช่น นก ไก่ ฯลฯ <u>จตุปทติรัจฉาน</u> (มี ๔ ขา) เช่น วัว ควาย ฯลฯ <u>พหุปทติรัจฉาน</u> (มีมากกว่า ๔ ขา) เช่น ตะขาบ กิ้งกือ ฯลฯ อายุ ไม่แน่นอนแล้วแต่กรรมที่นำไปเกิดในสัตว์ประเภทต่างๆตามอายุของสัตว์ประเภทนั้นๆ บุพกรรม เป็นมนุษย์จิตไม่บริสุทธิ์ ประพฤติอกุศลกรรมอันหยาบช้าลามกทั้งหลายหรือเพราะอำนาจของเศษบาปอกุศลกรรมที่ตนทำไว้ให้ผล หรือเป็นเพราะเมื่อเป็นมนุษย์ไม่ได้ก่อกรรมทำชั่วอะไร แต่เวลาใกล้จะตายจิตประกอบด้วยโมหะ หลงผิด ขาดสติ ไม่มีสรณะเป็นที่พึ่งจะให้ยึดมั่นคง คตินิมิต นิมิตที่ชี้บอกถึงโลกเดรัจฉานที่ตนจะไป เช่น เห็นทุ่งหญ้า ป่าไม้ ดงหญ้า เชิงเขา ชายน้ำ แม่น้ำ กอไผ่ และภูเขา เป็นต้น บางทีเห็นเป็นรูปสัตว์ทั้งหลาย เช่น ช้าง เสือ วัว ควาย หมู หมา เป็ด ไก่ แร้ง กา เหี้ย นก หนู จิ้งจก ฯลฯ หากภาพเหล่านี้มาปรากฏทางใจแล้วจิตยึดหน่วงเป็นอารมณ์ เมื่อดับจิตตายขณะนั้นต้องเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานอย่างแน่นอน

อสุรกายภูมิ (โลกอสุรกาย) ภูมิอันเป็นที่อยู่ของสัตว์อันปราศจากความเป็นอิสระและสนุกรื่นเริง แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ เทวอสุรา เปตติอสุรา นิรยอสุรา <u>เทวอสุรา</u>มี ๖ จำพวก คือ ๑.เวปจิตติอสุรา ๒.สุพลิอสุรา ๓.ราหุอสุรา ๔.ปหารอสุรา ๕.สัมพรตีอสุรา ๖.วินิปาติอสุรา โดย ๕ จำพวกแรกเป็นปฏิปักษ์ต่อเทวดาชั้นดาวดึงสา อยู่ใต้ภูเขาสิเนรุ สงเคราะห์เข้าไว้ในจำพวกเทวดาชั้นดาวดึงสา ส่วนวินิปาติอสุรา มีรูปร่างสัณฐานเล็กกว่าและอำนาจก็น้อยกว่าเทวดาชั้นดาวดึงสา เที่ยวอาศัยอยู่ในมนุษยโลกทั่วไป เช่น ตามป่า ตามเขา ต้นไม้ และศาลที่เขาปลูกไว้ ซึ่งเป็นที่อยู่ของภุมมัฏฐเทวดาทั้งหลาย แต่เป็นเพียงบริวารของภุมมัฏฐเทวดาเท่านั้น สงเคราะห์เข้าในจำพวกเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา <u>เปตติอสุรา</u> มี ๓ จำพวกคือ ๑.กาลกัญจิกเปรตอสุรา ๒.เวมานิกเปรตอสุรา ๓.อาวุธิกเปรตอสุรา เป็นเปรตที่ประหัตประหารกันและกันด้วยอาวุธต่างๆ <u>นิรยอสุรา</u> เป็นเปรตจำพวกหนึ่งที่เสวยทุกขเวทนาอยู่ในนรกโลกันตร์ ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างกลางของจักรวาลทั้ง ๓ อสุรกายนี้หมายเอาเฉพาะกาลกัญจิกเปรตอสุรกายเท่านั้น อายุและบุพกรรม เช่นเดียวกันกับในโลกเปรต

เปตติวิสยภูมิ (โลกเปรต) โลกที่อยู่ของสัตว์ผู้ห่างไกลจากความสุข มีมหิทธิกเปรต เป็นเจ้าปกครองดูแล อายุ ไม่แน่นอนแล้วแต่กรรม

เปรตมีทั้งหมด ๑๒ ชนิด
๑. วันตาสเปรต กินน้ำลาย เสมหะ อาเจียน เป็นอาหาร
๒. กุณปาสเปรต กินซากศพคนหรือสัตว์ เป็นอาหาร
๓. คูถขาทกเปรต กินอุจจาระต่าง ๆ เป็นอาหาร
๔. อัคคิชาลมุขเปรต มีเปลวไฟลุกอยู่ในปากอยู่เสมอ
๕. สูจิมุขาเปรต มีปากเท่ารูเข็ม
๖. ตัณหัฏฐิตเปรต ถูกตัณหาเบียดเบียนให้หิวข้าว หิวน้ำอยู่เสมอ
๗. สุนิชฌามกเปรต มีลำตัวดำเหมือนตอไม้เผา
๘. สัตถังคเปรต มีเล็บมือเล็บเท้ายาวและคมเหมือนมีด
๙. ปัพพตังคเปรต มีร่างกายสูงใหญ่เท่าภูเขา
๑๐.อชครังคเปรต มีร่างกายเหมือนงูเหลือม
๑๑.เวมานิกเปรต ต้องเสวยทุกข์ในเวลากลางวัน แต่กลางคืนได้ไปเสวยสุขในวิมาน
๑๒.มหิทธิกเปรต มีฤทธิ์มาก ที่อยู่เชิงเขาหิมาลัยในป่าวิชฌาฏวี

เปรตแบ่งเป็น 4 ประเภท
1.ปรทัตตูปชีวิกเปรต เปรตที่มีชีวิตอยู่ด้วยการอาศัยส่วนบุญที่ญาติมิตรอุทิศให้ ถ้าไม่มีผู้อุทิศให้ก็ต้องอดอยากหิวโหยได้รับทุกขเวทนาอยู่เช่นนั้น
2.ขุปปิปาสิกเปรต เปรตที่อดอยากหิวข้าวหิวน้ำอยู่เป็นนิตย์ ไม่มีเรี่ยวแรง แม้จะลุกขึ้นต้องนอนซมเหมือนคนป่วยที่ใกล้จะตาย
3.นิชฌามตัณหิกเปรต เปรตที่มีไฟเผาให้เร่าร้อนอยู่เสมอ
4.กาลกัญจิกเปรต เปรตจำพวกอสุรกาย หรือ อสุรา มีร่างกายสูง 3 คาวุต มีเลือดและเนื้อน้อยไม่มีแรง มีสีสันคล้ายใบไม้แห้ง ตาถลนออกมาเหมือนตาปูและมีปากเท่ารูเข็มตั้งอยู่กลางศีรษะ

เปรต ๒๑ จำพวก คือ มังสเปสิกเปรต มีเนื้อเป็นชิ้นๆไม่มีกระดูก กุมภัณฑ์เปรต มีอัณฑะใหญ่โตมาก นิจฉวิตถเปรต เปรตหญิงที่ไม่มีหนัง ทุคคันธเปรต มีกลิ่นเหม็นเน่า อสีสเปรต ไม่มีศีรษะ ภิกขุเปรต มีรูปร่างสัณฐานเหมือนพระ สามเณรเปรต มีรูปร่างสัณฐานเหมือนสามเณร ฯลฯ

บุพกรรม ประพฤติอกุศลกรรมบท ๑๐ ประการ เมื่อขาดใจตายจากมนุษย์โลก หากอกุศลกรรมสามารถนำไปสู่นิรยภูมิได้ ต้องไปเสวยทุกขโทษในนรกก่อน พอสิ้นกรรมจากนรกแล้ว เศษบาปยังมีก็ไปเสวยผลกรรมเป็นเปรตต่อภายหลังหรือมีอกุศลกรรมที่เกิดจากโลภะนำมาเกิด คตินิมิต นิมิตที่บ่งบอกถึงโลกเปรต เช่น เห็นหุบเขา ถ้ำอันมืดมิดที่วังเวงและปลอดเปลี่ยว หรือเห็นเป็นแกลบ และข้าวลีบมากมาย แล้วรู้สึกหิวโหยและกระหายน้ำเป็นกำลัง บางทีเห็นว่าตนดื่มกินเลือดน้ำหนองที่น่ารังเกียจสะอิดสะเอียน

มหานรก ๘ ขุม

มหานรก ๘ ขุม (แต่ละชั้นห่างกันประมาณ ๑๕,๐๐๐ โยชน์)

๑ นรกขุมที่ ๑ สัญชีวนรก >> อายุ ๕๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก = ๙ ล้านปีมนุษย์) เป็นนรกที่สัตว์นรกไม่มีวันตาย เหล่าสัตว์นรกจะได้รับทุกข์จนตายแล้วก็กลับฟื้นขึ้นมารับทุกข์อันแสนสาหัสจนขาดใจตาย แล้วก็กลับฟื้นขึ้นมาด้วย "ลมกรรม" แล้วก็เสวยทุกข์โทษต่อไปอีก ตายๆ เป็นๆ อยู่อย่างนี้ตลอดเวลาจนกว่าจะหมดกรรม ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ มนุษย์ที่มีจิตไม่บริสุทธิ์ หยาบช้าลามกใจสกปรก ก่อกรรมทำเข็ญ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนเป็นนิจ

๒ นรกขุมที่ ๒ กาฬสุตตนรก >> นรกเส้นด้ายดำ สัตว์ที่เกิดในขุมนรกนี้จะถูกลงโทษด้วยการเอาด้ายดำมาตีเป็นเส้นตามร่างกาย แล้วก็เอาเลื่อยมาเลื่อย บางทีก็เอาขวานมาผ่า หรือ เอามีดมาเฉือนกรีดตามเส้นดำที่ตีไว้ไม่ให้ผิดรอยได้ ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ -จับเอาสัตว์สี่เท้ามาทรมานให้ได้รับความลำบาก -จุดไฟเผาป่า ด้วยเจตนาจะให้สัตว์ป่าล้มตาย -เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นซึ่งไม่มีทางสู้ -เบียดเบียนผู้อื่นจนพิการ -ทำร้ายร่างกายบุพการี โดยมิได้เจตนา เช่น เมาสุราจนขาดสติ เผลอตัวทำร้ายบิดามารดาตนเอง -เจตนาทรมานสัตว์ต้องห้าม 3 ชนิด คือ เต่า หมี เสือ -ฆ่าสัตว์ต้องห้าม 3 ชนิด คือ เต่า หมี เสือ โดยไม่เจตนา อายุ ๑,๐๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก = ๓๖ ล้านปีมนุษย์)

๓ นรกขุมที่ ๓ สังฆาฏนรก >> นรกบดขยี้สัตว์ อายุ ๒,๐๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก เท่ากับ ๑๔๕ ล้านปีมนุษย์) สัตว์นรกในนรกขุมนี้จะถูกไฟลุกโพรงโอบรอบตัวและถูกภูเขาเหล็กบดขยี้ร่างกายให้ได้รับทุกขเวทนาอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ ผู้ที่ฆ่าคนโดยไม่เจตนา เมาแล้วขับรถชนคนตาย ทำร้ายร่างกาย ทุบตีผู้มีพระคุณ ครูบาอาจารย์ พระอรหันต์ ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ทำร้ายผู้ที่ประกอบคุณงามความดีเพื่อสังคมส่วนรวมเป็นที่ประจักษ์จนได้รับความเคารพนับถือดังเช่นมีผู้มีพระคุณ เจตนาฆ่าสัตว์ต้องห้าม ๓ ชนิด ได้แก่ เต่า หมี เสือ

๔ นรกขุมที่ ๔ โรรุวนรก >> นรกที่เต็มไปด้วยเสียงร้องไห้ สัตว์นรกเสวยทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัสด้วยการนอนคว่ำอยู่ในกลางดอกบัวเหล็ก โผล่ออกมาแต่ข้อมือกับข้อเท้าแล้วเปลวไฟก็ปรากฏขึ้นเผาไหม้ดอกบัวเหล็ก เปลวไฟแลบเข้าหูขวาทะลุหูซ้าย เข้าปาก ตา จมูก สัตว์นรกก็ได้แต่ต้องครวญคราง จะตายก็ไม่ตาย เสวยทุกขเวทนาตลอดเวลาจนกว่าจะสิ้นกรรมที่ได้ทำไว้ ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ - จับเอาสัตว์เป็นๆมาเผาไฟหรือปิ้งเพื่อกินเป็นอาหาร - ผู้พิพากษาคดีความอย่างไม่ยุติธรรม -ผู้ที่โลภเจตนาบุกรุกที่ดิน บ้าน เรือกสวนไร่นาของผู้อื่นเอามาเป็นของตน - หญิงคบชู้แล้วให้ชู้ฆ่าสามีให้ตาย -ผู้ที่ฉ้อโกง เบียดบังทรัพย์สมบัติเอามาเป็นของตน -ฆ่าผู้มีพระคุณ -ฆ่าคนโดยเจตนาตอนรบกันในฐานะผู้บุกรุกราน อายุ ๔,๐๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก = ๕๗๖ ล้านปีมนุษย์)

๕ นรกขุมที่ ๕ มหาโรรุวนรก >> นรกที่เต็มไปด้วยเสียงร้องคร่ำครวญครางของสัตว์นรก อายุ ๘,๐๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก = ๒,๓๐๔ ล้านปีมนุษย์) เหล่าสัตว์ที่เกิดในนรกขุมนี้ เป็นสัตว์ที่ได้รับทุกข์ทรมานแสนสาหัส ร้องไห้ระงมไปทั่วทั้งนรก เสวยทุกขเวทนาดูน่ากลัวนัก ต้องเข้าไปยืนในดอกบัวเหล็ก ซึ่งกลีบแต่ละกลีบคมเป็นกรด ไฟนรกลุกโพลงในดอกบัวร้อนแรงแดงฉาน เผาไหม้สัตว์นรกซึ่งอยู่ในดอกบัวนั้นตั้งแต่เท้าจนถึงศีรษะเปลวไฟแลบเข้าไปในทวารทั้ง ๙ เผาไหม้ทั้งข้างในและข้างนอก ทรมานทุรนทุรายจะตายก็ไม่ตาย ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ -โหดร้าย ตัดศีรษะสัตว์และมนุษย์ - ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตด้วยอำนาจของความโกรธ -โจรกรรมสิ่งของ -ทำชั่วด้วยความอาฆาต -ปล้นขโมยสิ่งของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ของพ่อแม่ ของพระอุปัชฌาย์อาจารย์

๖ นรกขุมที่ ๖ ตาปนรก >> นรกที่ทำให้สัตว์เร่าร้อน สัตว์นรกเสียบอยู่บนปลายหลาวเหล็กขนาดใหญ่โตเท่าต้นตาล มีเปลวไฟพุ่งขึ้นไหม้เผาผลาญสังหารสัตว์นรกทั้งกลางวันและกลางคืน เนื้อหนังมังสาของสัตว์นรกไหม้ลุกพอง หมานรกตัวโตเท่ากับช้าง กระโดดงับกินเนื้อหนังจนเหลือแต่กระดูก ทรมานจนตายแล้วฟื้นด้วยลมกรรม ร่างกายกลับสภาพปกติและถูกนายนิรยบาลไล่บังคับให้ขึ้นไปบนปลายหลาว เผาไหม้แล้วถูกหมานรกกัดกินจนตาย วนเวียนเช่นนี้จนกว่าจะสิ้นกรรม ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ - ผู้ที่ฆ่าสัตว์โดยทิ่มแทงให้ตาย - ฆ่าคนโดยเจตนา เป็นผู้สั่งฆ่าจงใจตัดตอนสังสารวัฏของผู้อื่น - การฆ่าพลีชีพ - เผาบ้าน กุฏิ โบสถ์ วิหาร ทำลายเจดีย์ อายุ ๑๖,๐๐๐ ปีนรก (๑ วันนรก = ๙,๒๑๖ ล้านปีมนุษย์)

๗ นรกขุมที่ ๗ มหาตาปนนรก >> นรกที่ทำให้สัตว์เร่าร้อนเหลือประมาณ นรกขุมนี้ลึกและกว้าง มีกำแพงเหล็กลุกเป็นไฟ มีภูเขาเหล็กลุกเป็นไฟตั้งอยู่เป็นลูกๆ ตามพื้นข้างภูเขามีขวากเหล็กแหลมคมลุกแดงด้วยไฟปักเรียงรายอยู่เหนือพื้น มีนายนิรยบาลถืออาวุธหอกดาบแหลนหลาวลุกแดงด้วยไฟไล่ทิ่มแทงสัตว์นรกทั้งหลายให้ตกใจวิ่งขึ้นไปบนภูเขาไฟแดงฉาน จากนั้นก็มีลมกรดพัดมาด้วยกำลังลมนรก ทำให้สัตว์พลัดตกลงมาจากยอดเขาถูกขวากนรกร้อนแรงซึ่งอยู่เบื้องล่างเสียบร่างกายทะลุเลือดแดงฉาน ทรมานทุรนทุราย ส่งเสียงร้องคร่ำครวญ ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ -ผู้ที่ฆ่าบุพการี -ผู้สั่งฆ่าคนหมู่มากที่บริสุทธิ์โดยเจตนา -ผู้ที่ปองร้าย ลอบทำร้าย มีเจตนาต่อต้านพระพุทธเจ้า เกณฑ์อายุสัตว์ในมหาตาปนรกนี้ มีจำนวนครึ่งอันตรกัป

๘ นรกขุมที่ ๘ อเวจีนรก >> นรกที่ปราศจากความเบาบางแห่งทุกข์ เป็นนรกขุมขุมใหญ่กว่าบรรดานรกทั้งหลายเต็มไปด้วยเปลวไฟและความทุกข์ปราศจากการหยุดพัก บันดาลให้สัตว์นรกได้รับทุกข์ทรมานไม่มีสร่าง ไม่มีหยุด น่ากลัวน่าสยดสยองยิ่งนัก เหมือนเมืองใหญ่ล้อมรอบด้วยกำแพงเหล็กที่มีเปลวไฟโชติช่วงชัชวาล ภายในเปลวไฟร้อนระอุไหม้สัตว์นรกทั้งกลางวันและกลางคืนไม่มีว่างเว้น สัตว์นรกแออัดยัดเยียดเบียดเสียดกันอยู่ เสวยทุกข์โทษตามอาการกรรมที่ได้ก่อไว้ ผู้ที่จะต้องมาใช้กรรมในนรกขุมนี้ - ฆ่ามารดาบิดาของตัวเอง ฆ่าพระอรหันต์ ให้ตาย หรือใช้ให้คนอื่นฆ่า - ทำร้ายพระพุทธเจ้าให้ห้อพระโลหิต - ทำสังฆเภท คือ ยุยงให้สงฆ์แตกแยกกัน - ผู้ที่ติเตียนพระอริยบุคคลพระสงฆ์ที่มีคุณแก่ตน - ผู้ที่ทำลายพระพุทธรูป พุทธเจดีย์ อายุ ๑ อันตรกัปของมนุษย์

อุสสทนรก ๑๒๘ ขุม

อุสสทนรก ๑๒๘ ขุม อยู่รอบ ๔ ทิศ ทิศละ ๔ ของมหานรกแต่ละขุม

โลกนรกประกอบด้วย	
มหานรก	๘ ขุม
อุสสทนรก	๑๒๘ ขุม
ยมโลกนรก	๓๒๐ ขุม
โลกันตร์นรก	๑ ขุม
รวม	๔๕๗ ขุม

๑ คูถนรก สัตว์นรกที่มาเกิดได้รับทุกขเวทนาอยู่ในนรกอุจจาระเน่า โดยถูกหนอนกัดกินทั้งเนื้อและกระดูกตลอดจนอวัยวะภายในทั้งหมด จนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วของตน

๒ กุกกุฬนรก สัตว์นรกที่มาเกิดได้รับทุกขเวทนา โดยถูกเผาด้วยขี้เถ้าร้อนระอุ ร่างกายไหม้ยับย่อยละเอียดเป็นจุณ จนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วของตน

๓ สิมปลิวนนรก สัตว์นรกทั้งหลายที่ยังมีเศษอกุศลกรรมเหลืออยู่ ถึงแม้พ้นจากนรกขี้เถ้าร้อนแล้ว ก็ยังไม่หลุดพ้น ยังต้องเสวยทุกข์จากนรกป่าไม้งิ้วต่อไปจนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วของตน

๔ อสิปัตตวนนรก สัตว์นรกที่มาเกิดได้รับทุกข์จากป่าไม้ใบดาบ เช่น ใบมะม่วงซึ่งกลายเป็นหอกดาบ และมีสุนัข แร้ง คอยทรมานขบกัดกินเลือดเนื้อ จนกว่าจะสิ้นกรรม

๕ เวตรณีนรก สัตว์นรกที่เกิดมาได้รับทุกข์จากน้ำเค็มแสบที่มีเครือหวายหนามเหล็ก ใบกลีบบัวหลวงเหล็กตั้งอยู่กลางน้ำซึ่งคมเป็นกรด มีเปลวไฟลุกโชนอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วของตน

ยมโลกนรก ๓๒๐ ขุม

ยมโลกนรก ๓๒๐ ขุม อยู่รอบ ๔ ทิศ ทิศละ ๑๐ ของมหานรกแต่ละขุม

๑ โลหกุมภีนรก เป็นหม้อเหล็กขนาดใหญ่เท่าภูเขา เต็มไปด้วยน้ำแสบร้อนเดือดพล่านตลอดเวลา สัตว์ที่มาเกิดต้องรับทุกข์ทั้งแสบทั้งร้อน เสวยทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัส ถูกต้มเคี่ยวในหม้อเหล็กนรกนั้นจนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วที่ตนได้ทำมา บุพกรรม เช่น จับสัตว์เป็นๆมาต้มในน้ำร้อนแล้วเอามากินเป็นอาหาร

๒ สิมพลีนรก เต็มไปด้วยป่างิ้วนรก มีหนามแหลมคมเป็นกรดยาวประมาณ ๓๖ องคุลี ลุกเป็นเปลวไฟแรงอยู่เสมอ สัตว์นรกที่มาเกิดต้องรับทุกข์ทรมานจนสิ้นกรรมชั่วของตน บุพกรรม เช่น คบชู้สู่สาว ผิดศีลธรรมประเพณี ชายเป็นชู้กับภรรยาของผู้อื่น หญิงเป็นชู้สามีของผู้อื่น หรือชายหญิงที่มีภรรยาหรือสามี ประพฤตินอกใจไปสู่หาเป็นชู้กับผู้อื่น มักมากในกามคุณ

๓ อสินขะนรก สัตว์นรกที่มาเกิดมีรูปร่างแปลกพิกล เช่น เล็บมือเล็บเท้าแหลมยาว กลับกลายเป็นอาวุธ หอก ดาบ จอบ เสียม สัตว์นรกเหล่านี้เหมือนคนบ้าวิกลจริต บ้างนั่ง บ้างยืน เอาเล็บมือถากตะกุยเนื้อหนังของตนกินเป็นอาหารตลอดเวลาจนกว่าจะสิ้นกรรม บุพกรรม เช่น เมื่อเป็นมนุษย์ชอบลักเล็กขโมยน้อย ขโมยของในสถานที่สาธารณะและของที่เขาถวายแด่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

๔ ตามโพทะนรก มีหม้อเหล็กต้มน้ำทองแดงปนด้วยหินกรวด ร้อนระอุตลอดเวลา สัตว์นรกที่มาเกิดต้องรับทุกข์โดยการถูกกรอกด้วยน้ำทองแดงและกรวดหินเข้าไปทางปาก จนกว่าจะสิ้นกรรม บุพกรรม ด้วยผลกรรมที่ทำไว้ในชาติก่อนๆ เป็นคนใจอ่อน มัวเมาประมาท ดื่มกินสุราเมรัย แสดงอาการคล้ายคนบ้าเป็นเนืองนิจ

๕ อโยคุฬะนรก เต็มไปด้วยก้อนเหล็กแดงเกลื่อนกลาดไปหมด อกุศลกรรมบันดาลสัตว์นรกที่มาเกิดเห็นเหล็กก้อนแดงเป็นอาหาร เมื่อกินเข้าไปแล้วเหล็กแดงนั้นก็เผาไหม้ไส้พุง ได้รับทุกขเวทนาจนกว่าจะสิ้นกรรม บุพกรรม เช่น แสดงตนว่าเป็นคนใจบุญใจกุศล เรี่ยไรทรัพย์ว่าจะนำไปทำบุญสร้างกุศล แต่กลับยักยอกเงินทำบุญของผู้อื่นมาเป็นของตน การกุศลก็ทำบ้างไม่ทำบ้างตามที่อ้างไว้ หลอกลวงผู้อื่น

๖ ปิสสกปัพพตะนรก มีภูเขาใหญ่ ๔ ทิศ เคลื่อนที่ได้ไม่หยุดหย่อน กลิ้งไปมาบดขยี้สัตว์นรกที่มาเกิดให้บี้แบนกระดูกแตกป่นละเอียดจนตายแล้วฟื้นขึ้นมาอีก ถูกบดขยี้อีกจนตายเรื่อยไปจนสิ้นกรรมของตน บุพกรรม เช่น เคยเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองประพฤติตนเป็นคนอันธพาล กดขี่ข่มเหงราษฎร ทำร้ายร่างกาย เอาทรัพย์เขามาให้เกินพิกัดอัตราที่กฎหมายกำหนด ไม่มีความกรุณาแก่คนทั้งหลาย

๗ ธุสะนรก สัตว์นรกที่มาเกิดมีความกระหายน้ำมาก เมื่อพบสระมีน้ำใสสะอาดก็ดื่มกินเข้าไป อำนาจของกรรมบันดาลให้น้ำนั้นกลายเป็นแกลบเป็นข้าวลีบลุกเป็นไฟเผาไหม้ท้องและลำไส้ เสวยทุกขเวทนาแสนสาหัส จากกรรมชั่วที่ทำมา บุพกรรม เช่น คดโกง ไม่มีความซื่อสัตย์ ปนปลอมแปลงอาหารและเครื่องใช้แล้วหลอกขายผู้อื่น ได้ทรัพย์สินเงินทองมาโดยมิชอบ

๘ สีตโลสิตะนรก เต็มไปด้วยน้ำเย็นยะเยือก เมื่อสัตว์นรกที่มาเกิดตกลงไปจะตาย เมื่อฟื้นขึ้นมาก็ถูกจับโยนลงไปอีกเรื่อยไปจนสิ้นกรรมชั่วของตน บุพกรรม เช่น จับสัตว์เป็นๆโยนลงไปในบ่อ ในเหว ในสระน้ำ หรือมัดสัตว์เป็นๆทิ้งน้ำให้จมน้ำตาย หรือทำให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกันได้รับความทุกข์และตายเพราะน้ำ

๙ สุนขะนรก เต็มไปด้วยสุนัขนรก ซึ่งมี ๕ พวกคือ หมานรกดำ หมานรกขาว หมานรกเหลือง หมานรกแดง หมานรกลาย และยังมีฝูงแร้งกา นกตะกรุม สัตว์นรกที่มาเกิดจะถูกสุนัข แร้งกา ไล่ขบกัดตรงลูกตา ปากและส่วนต่างๆ ได้รับทุกขเวทนาจากผลกรรมชั่วทางวจีทุจริต บุพกรรม คือ ด่าว่าบิดามารดา ปู่ย่าตายาย พี่ชายพี่สาวและญาติทั้งหลายไม่เลือกหน้า ไม่ว่าจะเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ ตลอดจนพระภิกษุสามเณร

๑๐ ยันตปาสาณะนรก มีภูเขาประหลาด ๒ ลูก เคลื่อนกระทบกันตลอดเวลา สัตว์นรกที่มาเกิดจะถูกภูเขาบีบกระแทก ได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส ตายแล้วก็กลับเป็นขึ้นมา จนกว่าจะสิ้นกรรมชั่วของตน บุพกรรม เช่น เป็นหญิงชายใจบาปหยาบช้า ด่าตีคู่ครองด้วยความโกรธ แล้วหันเหประพฤตินอกใจไปคบชู้เป็นสามีภรรยากับคนอื่นตามใจชอบ

โลกันตร์

โลกันตนรก เป็นนรกขุมใหญ่ อยู่นอกจักรวาล มืดมนไม่มีแสง มองไม่เห็นอะไรเลยและเต็มไปด้วยทะเลน้ำกรดเย็น ที่ตั้ง อยู่ระหว่างโลกจักรวาล ๓ โลก เหมือนกับวงกลม ๓ วงติดกัน คือบริเวณช่องว่างของวงทั้ง ๓ สัตว์นรกที่มาเกิดต้องรับทุกขเวทนาเป็นเวลา ๑ พุทธันดร จากผลกรรมชั่ว เช่น ทรมานประทุษร้ายต่อบิดามารดา และผู้ทรงศีล ทรงธรรม หรือทำปาณาติบาตเป็นอาจิณ ฆ่าตัวตายเป็นต้น

๑๒ นิ้ว	=	๑ คืบ
๒ คืบ	=	๑ ศอก
๔ ศอก	=	๑ วา (๒ เมตร)
๒๐ วา	=	๑ เส้น (๔๐ เมตร)
๔๐ เส้น	=	๑ ไมล์ (๑.๖๐๙ ก.ม.)
๔๐๐ เส้น	=	๑ โยชน์ (๑๖.๐๙ ก.ม.)

<u>เอกสารอ้างอิง</u> ๑) ภาพวัฏสงสาร ๓๑ ภูมิ แขวนอยู่ที่เสาภายในวัดถ้ำกองเพล จ.หนองบัวลำภู ๒) ข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเตอร์เน็ต

<u>คำอุทิศ</u> กุศลกรรมที่ข้าพเจ้าได้เพียรพยายามทำนี้เพื่ออุทิศแก่ บิดา มารดา ปู่ย่า ตายาย ผู้มีพระคุณเป็นอย่างสูงของข้าพเจ้า ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เทพเทวดาที่รักษาข้าพเจ้าและครอบครัวข้าพเจ้า เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย สัมพเวสีทั้งหลาย รวมถึงอุทิศให้แก่ท่านผู้อ่านผู้สนใจในงานชิ้นนี้

<u>ผู้จัดทำ</u> นายวิศิษฏ์พร จียาศักดิ์ และ จิราพร แก้วกระจ่าง <u>จัดทำเมื่อปี</u> พ.ศ. ๒๕๕๒ <u>ปรับปรุงล่าสุด</u> พ.ศ. ๒๕๕๕

<u>ผู้พิมพ์เผยแผ่</u> .... <u>งานชิ้นนี้แจกเป็นธรรมทาน</u> ผู้ที่สนใจโปรดติดต่อ wisitporn@hotmail.com <u>ห้ามทำจำหน่ายเชิงพานิชย์</u>